

ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Юлія Надольська, Лариса Єпіфанцева, Юлія Єгорова

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Анотація:

У статті розглянуто формування соціокультурної компетентності здобувачів вищої освіти в процесі вивчення іноземної мови та літератури. Проаналізовано та узагальнено поняття «соціокультурна компетентність», висвітлено компоненти соціокультурної компетентності (країнознавчий, лінгвокраїнознавчий, соціолінгвістичний, соціально-психологічний, культурологічний). Зазначено процеси, шляхом яких формується та розвивається соціокультурна компетентність. Наведено приклади завдань, які формують соціокультурну компетентність на заняттях з іноземної мови та літератури, розкривають літературні особливості творів, відображають культурний та історичний контекст, сприяють розвитку критичного мислення та аналізу соціокультурних явищ. Окреслено роль міжкультурної комунікації у процесі вивчення іноземної мови та літератури, підкреслено значущість використання автентичних матеріалів, що відображають реальні життя носіїв мови.

Ключові слова:

соціокультурна компетентність; іноземна мова та література; автентичні матеріали; аналіз та інтерпретація; сучасні методи та технології.

Resume:

Nadolska Yuliia, Yepifantseva Larysa, Yehorova Yuliia. Formation of Sociocultural Competence of Higher Education Students in the Process of Studying a Foreign Language and Literature.

The article examines the formation of sociocultural competence among higher education students in the process of studying a foreign language and literature. The concept of "sociocultural competence" is analyzed and summarized, and its components are outlined (country studies, linguistic and cultural studies, sociolinguistic, socio-psychological, and cultural aspects). The processes through which sociocultural competence is formed and developed are identified. Examples of tasks that foster sociocultural competence in foreign language and literature classes are provided; these tasks reveal the literary characteristics of works, reflect the cultural and historical context, and promote the development of critical thinking and the analysis of sociocultural phenomena. The role of intercultural communication in the process of learning a foreign language and literature is defined, emphasizing the importance of using authentic materials that reflect the realities of native speakers' lives.

Key words:

sociocultural competence; foreign language and literature; authentic materials; analysis and interpretation; modern methods and technologies.

Постановка проблеми. Необхідність постійного вдосконалення освітнього процесу зумовлена соціальними змінами, що відбуваються у суспільстві. Розширення міжнародних стосунків, реалізація спільних освітніх проєктів, участь у навчальних заходах сприяють інформатизації суспільства, обміном досвіду, розвитку міжкультурної комунікації та формуванню фахівців, здатних ефективно працювати в глобалізованому суспільстві.

Питання підвищення якості навчання та адаптації освітніх програм до вимог ринку праці, розвитку цифрових технологій та інтеграції інноваційних методів навчання набуває особливої актуальності у сучасній методиці навчання іноземної мови та літератури. Одним із важливих аспектів є формування ключових компетентностей здобувачів вищої освіти, що значно сприяє їхній конкурентоспроможності і професійній мобільності та підсилює їхню мотивацію до вивчення мови й культури через інтеграцію соціокультурного компонента в змісті іншомовної освіти, що сприяє розвитку їхнього культурного потенціалу та особистісного зростання і розширення світогляду.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання щодо формування соціокультурної компетентності на різних рівнях освітнього процесу розглядалось як зарубіжними науковцями: Н. Чомським, Дж. Каммінсом, М. Канале, Д. Хаймсом, В. Свейном, так і

сучасними вітчизняними дослідниками: Н. Басай, О. Бігіч, Н. Бориско, М. Ніколаєвою, С. Савченко, Н. Скрипник, С. Шеховцевою та ін., які зазначали, що соціокультурна компетентність є ключовим компонентом сучасної освіти, оскільки вона забезпечує здатність особи взаємодіяти в багатокультурному середовищі, розуміти та поважати культурні відмінності, а також ефективно комунікувати з представниками різних культур.

Дослідники відзначали важливість інтеграції соціокультурних аспектів у освітньому процесі, що сприяють розвитку критичного мислення, креативності та адаптивності здобувачів у суспільстві та опануванню міжкультурними знаннями в цілому. Попри значну кількість досліджень, присвячених формуванню соціокультурної компетентності у процесі вивчення іноземної мови, недостатньо уваги приділено питанням опанування німецької мови та літератури. Важливим аспектом, на наш погляд, є розгляд специфіки соціокультурного компоненту у навчанні німецької мови та літератури, що сприятиме більш глибокому зануренню здобувачів освіти в мовне середовище, розумінню культурних особливостей німецькомовних країн, та розвитку міжкультурної комунікації, що, наразі, і зумовлює актуальність нашого дослідження.

Формулювання цілей статті. Мета статті – розглянути та теоретично обґрунтувати

формування соціокультурної компетентності здобувачів вищої освіти, як невід'ємної складової, на заняттях з іноземної мови та літератури.

Виклад основного матеріалу дослідження. Іноземна мова відіграє ключову роль у процесі соціокультурної адаптації через своє різноманітне використання на міжнародній арені. Участь здобувачів у міжнародних проектах, програмах стажування, конференціях, воркшопах сприяє розвитку міжнародного співробітництва та розумінню міжкультурних відмінностей, що спонукає бути обізнаними в культурі інших спільнот та адаптуватися у новому міжкультурному середовищі.

Європейським парламентом і Радою Європейського Союзу було схвалено Рамкову програму оновлених ключових компетентностей для навчання протягом життя, що відповідають необхідності забезпечення всебічного та сталого розвитку, соціальної єдності та подальшого розвитку демократичної культури. Серед ключових компетентностей значне місце посідає соціокультурна компетентність яка інтегрує в собі культурну обізнаність та самовираження (Annex to the Proposal).

Вивчення іноземної мови та літератури відбувається у межах певного культурного середовища. Здобувачі долучаються до процесу інкультуризації, освоюючи нову культуру через вивчення мови та літератури, що формує розуміння моделі сучасного суспільства, прискорює обмін культурними здобутками між країнами, мова яких вивчається, та сприяє розвитку міжкультурної комунікації. Це, у свою чергу, забезпечує формування соціокультурної компетентності, що передбачає здатність ефективно взаємодіяти в різних культурних контекстах, адаптуватися до нових соціальних умов та усвідомлювати особливості менталітету носіїв мови.

Говорячи про визначення соціокультурної компетентності, зауважимо, що це поняття розглядається науковцями досить різнобічно.

За твердженням Т. Фоменко, соціокультурна компетентність являє собою «якісну характеристику особистості, що ґрунтується на сукупності здобутих знань соціальних та культурних сфер життя, ціннісних орієнтацій; здатності та готовності до міжкультурного спілкування з носіями інших мов та культур» (Фоменко, 2014, с. 153).

Подібну думку висловлює І. Процюк, який трактує поняття «соціокультурна компетентність» як знання елементів національної культури, національно-культурної специфіки мовної поведінки носіїв відповідної мови і здатність користуватися такими елементами соціокультурного контексту як

звичаї, правила, норми, країнознавчі знання носія мови. Також, науковець наголошує, що соціокультурну компетентність доцільно розглядати як якісну характеристику особистості, що базується на сукупності набутих знань соціальних та культурних сфер життя, ціннісних орієнтацій; як здатність і готовність до міжкультурного спілкування з носіями інших мов та культур; як важливий фактор розвитку особистості, соціалізації її в сучасному суспільстві, самореалізації та культурного самовизначення (Процюк 2016, с. 111).

Л. Смірнова у своїй науковій розвідці зазначає, що соціокультурна компетентність – це рівень знань соціокультурного контексту використання іноземної мови, а також досвід спілкування і використання мови в різних соціокультурних ситуаціях (Смірнова, 2012, с. 412).

М. Максимець трактує соціокультурну компетентність як здатність особистості через адекватне розуміння та повагу до інших мов, культур і релігій виявляти активну і відповідальну життєдіяльність у соціумі на засадах демократичності, гуманізму, толерантності тощо (Максимець, 2006, с. 212).

Методисти О. Бігич, Н. Бориско, Г. Борецька розмірковують про соціокультурну компетентність як про сукупність різноманітних культурологічних, лінгво/країнознавчих, соціокультурних і міжкультурних знань, необхідних для ефективного іншомовного спілкування (Бігич, Бориско, & Борецька, 2013, с. 429).

Підсумовуючи зазначене вище, можна стверджувати, що соціокультурна компетентність – це комплекс знань про країну, мову якої вивчається, її культурну спадщину, традиції та звичаї, а також особливості соціальної та мовленнєвої поведінки носіїв мови, здатності ефективно спілкуватися у полікультурному середовищі, враховуючи норми етикету, соціальні умови та поведінкові стереотипи носіїв мови.

Сучасні дослідники Т. Бондар, Н. Басай, Н. Скрипник, С. Шехавцова, наголошують на тому, що в структуру соціокультурної компетентності входять такі компоненти:

- *країнознавчий компонент* (знання про народ, мову країни, її культуру, історію, географію, економіку, літературу, мистецтво, традиції, звичаї, основні факти державного устрою тощо) (Басай, 2018, с. 14-15);
- *лінгвокраїнознавчий компонент* (особливості мовленнєвої і немовленнєвої поведінки, а саме – загальна інформативність: умови й особливості повсякденного життя, міжособистісні стосунки, суспільні цінності тощо; соціальні умовності: початок і завершення

бесіди, привітання, вибачення, жести; соціальні звичаї: візити, їжа, напої, запрошення) (Скрипник, 2019, с. 188);

- *соціолінгвістичний компонент* (мовні особливості соціальних груп, представників різних поколінь, статей, правила ввічливості) (Березенська, & Сіваєва, 2008, с. 119; Шехавцова, 2018, с. 12);
- *соціально-психологічний компонент* (використання соціокультурних сценаріїв, національних специфічних моделей поведінки з комунікативною технікою, яка відповідає нормам певної культури) (Шехавцова, 2018, с. 12);
- *культурологічний компонент* (соціокультурний, історико-культурний, етнокультурний фон) (Шехавцова, 2018, с. 12; Бондар, 2020, с. 28).

Усі компоненти взаємопов'язані через поняття культурного та соціального контекстів та оволодіння ними має відбуватися комплексно, забезпечуючи цілісне розуміння іншомовної культури, її норм, цінностей та моделей поведінки. Такий підхід сприяє формуванню здатності до адекватного міжкультурного спілкування, розвитку толерантності та вміння адаптуватися до різноманітних соціокультурних ситуацій, використовуючи мовленнєві уміння та літературні знання.

Формування соціокультурної компетентності та її розвиток відбувається через наступні процеси:

- *ціннісно-орієнтований процес*, що сприяє засвоєнню соціальних цінностей, поваги, гідності та співпраці, а також залучає особистість до міжкультурного діалогу, допомагаючи інтегрувати цінності як власної, так й інших культур;

- *соціальний процес*, що охоплює розвиток толерантності, самостійності, комунікабельності, емпатії та позитивного ставлення до співрозмовника. Він передбачає вміння співпрацювати, знаходити компроміси та будувати гармонійні міжкультурні відносини;

- *практично-орієнтований процес*, спрямований на досягнення конкретних освітніх результатів відповідно до державних стандартів. Він забезпечує формування комунікативної компетентності у використанні рідної та іноземної мов у моно- і полікультурному середовищі;

- *комплексний та інтегративний процес*, що поєднує внутрішню мотивацію здобувачів із цілеспрямованими педагогічними впливами. Це сприяє інтеграції ціннісних орієнтацій, емоційній саморегуляції, інтелектуальному розвитку та особистісній мотивації;

- *культуровідповідний процес*, що тісно пов'язаний з рідною культурою людини, який допомагає через її призму осмислювати інші

культури, формуючи культурно-мовну ідентичність, ментальність й цілісну картину світу (Топчій, 2014, с. 199–203).

Зауважимо, що формування соціокультурної компетентності здобувачів має відбуватися на основі ретельного відбору адаптованого матеріалу соціокультурного спрямування та автентичних текстів або відеоконтенту; виконання комунікативних вправ, які сприяють міжкультурній комунікації в типових сферах діяльності; виконання лінгвістичних вправ та завдань з використанням наочності соціокультурного змісту з метою автоматизації навичок та вмінь; написання есе за прислів'ями та приказками, дискусій, використання певного алгоритму опрацювання матеріалу з метою формування належної соціокультурної компетентності тощо.

Окрім вищезазначеного, ефективне формування соціокультурної компетентності відбувається і за допомогою застосування таких педагогічних методів, як:

- проектна діяльність;
- дискусії та дебати;
- аналіз художнього тексту в історико-культурному контексті;
- інтерактивні методи навчання;
- компаративний аналіз.

На практичних заняттях з вивчення іноземної мови та літератури варто акцентувати увагу на міжкультурному аналізові текстів, впроваджувати методи активного навчання, які розвивають критичне мислення, комунікативні навички та здатність інтегруватися у полікультурне середовище. Найбільш ефективними, на нашу думку, вважаємо такі підходи, як:

1) організація літературних дискусій з аналізом культурних аспектів художніх творів;

2) створення цифрових презентацій на основі дослідження соціальних реалій певної історичної епохи;

3) розробка мультимедійних проєктів з проведенням віртуальних екскурсій та цифрових архівів;

4) використання методики занурення у культурний контекст через читання творів мовою оригіналу, перегляд театральних постановок, аналіз мистецьких творів тієї ж епохи.

Під час огляду теми «Поезія вигнання» («Exillyrik») пропонуємо провести порівняльний аналіз її жанрових особливостей у взаємозв'язку між XIX та XX століттями. Наприклад, зіставлення поезії Генріха Гейне з творами Бертольда Брехта. У XX ст. автори у вигнанні сприймали Г. Гейне як одного з найближчих попередників, зокрема, завдяки чого його поема «Німеччина. Зимово казка» стала символом поезії вигнання.

Заняття необхідно для зацікавленості та активізації освітнього процесу розпочати, застосовуючи такі методи як мозковий штурм та асоціативний метод. Для цього здобувачі об'єднуються у групи по 3-4 особи, проводять групове обговорення: уявляють себе на місці людини, змушеної покинути батьківщину, висловлюють власні уявлення про поняття «вигнання», обговорюють емоційний аспект примусового переселення.

Aufgabe: Reflexion über die emotionale Situation von Exilanten

Setzen Sie sich in die besondere emotionale Situation von Menschen hinein, die ins Exil geflüchtet sind. Analysieren und reflektieren Sie deren Ängste, Hoffnungen und Herausforderungen. Gehen Sie dabei folgendermaßen vor:

1) Vorbereitung

Recherchieren Sie über historische oder aktuelle Beispiele von Menschen im Exil.

Notieren Sie sich mögliche Gründe für die Flucht ins Exil sowie die damit verbundenen Konsequenzen.

2) Argumentation entwickeln

Erarbeiten Sie Argumente für und gegen eine Entscheidung für das Exil.

Überlegen Sie, welche persönlichen, sozialen oder politischen Faktoren eine Rolle spielen.

Formulieren Sie mögliche Befürchtungen und Ängste von Exilanten.

3) Sprachliche Gestaltung

Finden Sie Begriffe und Metaphern, die die emotionale Lage der Exilanten treffend beschreiben.

Erstellen Sie eine Liste mit Schlüsselwörtern, die typische Emotionen und Herausforderungen des Exils widerspiegeln.

4) Ergebnisse präsentieren

Schreiben Sie einen kurzen Reflexionstext (ca.150 Wörter), in dem Sie die erarbeiteten Argumente und Gefühle zusammenfassen.

Alternativ können Sie ein Rollenspiel oder eine kurze Diskussion in der Gruppe durchführen, in der Sie die Perspektiven von Exilanten nachstellen.

5) Abschluss und Reflexion

Tauschen Sie sich mit Ihren Kommilitonen über Ihre Erkenntnisse aus.

Welche neuen Einsichten haben Sie gewonnen?

Wie könnte das Thema Exil in Literatur und Kunst verarbeitet werden?

Опрацювання візуальних матеріалів (фото, уривків текстів, свідчень вигнанців тощо) та створення списку слів, що асоціюються з вигнанням (наприклад, самотність, туга, пошук ідентичності) сприятиме заглибленню у тему. Під час загальної дискусії здобувачі висловлюють аргументи «за» і «проти» вигнання, визначають можливі страхи, втрати та перспективи, потім формують поняття, що описують проблематику життя в еміграції.

З метою виявлення стилістичних і тематичних особливостей текстів варто перейти до наступного етапу, а саме – аналізу поезії періоду вигнання. Здобувачі ознайомлюються з прикладами поезії цього періоду (Б. Брехт, Г. Гейне та ін.), проводять груповий аналіз, з'ясовуючи ключові мотиви, символи, порівнюючи тексти різних історичних епох.

З метою розвитку навичок самостійного дослідження та критичного мислення доцільно запропонувати завдання на структуровану інтерпретацію обраних поезій.

Aufgabe:

Schema zur Interpretation von Gedichten

1. Einleitung

- Vorstellung des Gedichts (Titel, Autor, Erscheinungsjahr)

- Einordnung in eine literarische Epoche

- Kurze Zusammenfassung des Themas

2. Hauptteil

2.1 Äußere Form

- Gedichtform (Sonett, Ballade, Haiku etc.)

- Strophen- und Versanzahl

- Reimschema (Paarreim, Kreuzreim, umarmender Reim etc.)

- Metrum (Jambus, Trochäus, Daktylus, Anapäst)

2.2 Inhalt und Struktur

- Thema und zentrale Aussage

- Aufbau der Gedankenführung

- Stimmung und Atmosphäre

- Wendepunkte oder Kontraste im Gedicht

2.3 Sprachliche Gestaltung

- Wortwahl (gehoben, alltäglich, metaphorisch)

- Stilmittel (Metaphern, Vergleiche, Alliterationen, Anaphern etc.)

- Klang und Rhythmus

- Symbolik und Leitmotive

2.4 Interpretation und Deutung

- Bedeutung der sprachlichen Mittel für die Aussage des Gedichts

- Mögliche Intention des Autors

- Bezug zu historischen, sozialen oder persönlichen Kontexten

3. Schluss

- Zusammenfassung der wichtigsten Erkenntnisse

- Persönliche Bewertung und mögliche alternative Interpretationen

- Relevanz des Gedichts für heutige Leser

Для розвитку навичок креативного письма доречно було б трансформувати вірш, перетворивши його на новину або подати його у вигляді репортажу.

Наприкінці необхідно провести дискусію, під час якої розглянути питання: Як особистий досвід вигнання відображається у поезії? Які емоції викликають ці тексти у сучасного читача?

Вибір поезії та форматів роботи залежить від рівня підготовки здобувачів. Можливе

використання щоденникових записів поетів-вигнанців для більш глибокого розуміння теми.

Запропоновані завдання не лише розвивають навички аналізу тексту, а й допомагають здобувачам осмислити глибину людського досвіду вигнання. Використовуючи поезію як відправну точку, вони набувають історичного розуміння еміграції та вчаться емпатійно сприймати долі вигнанців. Творчі завдання сприяють розвитку їхньої здатності переосмислювати складні соціокультурні явища через власну аналітичну та креативну діяльність.

Не менш цікавим, на нашу думку, може бути впровадження інтерактивних методів навчання – рольові ігри, ситуаційне моделювання, віртуальні екскурсії до літературних місць тощо.

Aufgabe: Virtuelle Reise zu literarischen Orten in Deutschland, Österreich und der Schweiz

Wählen Sie 3–5 Orte aus, die mit der deutschsprachigen Literatur verbunden sind (z. B. Goethes Haus in Weimar, das Kafka-Museum in Prag).

Nutzen Sie Google Earth oder Google Maps, um diese Orte virtuell zu erkunden.

Machen Sie Screenshots oder speichern Sie Links zu den virtuellen Touren.

Erstellen Sie eine Präsentation mit Fotos, Karten und kurzen Beschreibungen der ausgewählten Orte.

Це завдання дозволить здобувачам побачити реальні місця, пов'язані з життям та творчістю певних авторів, допоможе краще зрозуміти історичний і культурний контекст їхніх творів, а візуальне сприйняття інформації покращить засвоєння матеріалу.

Також можна запропонувати інтерактивний таймлайн «Історія та література», який дозволить побачити взаємозв'язок між літературою та історією, а також допоможе розвинути навички цифрової грамотності.

Aufgabe

Wählen Sie eine historische Periode, die mit dem Werk eines bestimmten Autors verbunden ist (z. B. Romantik oder Expressionismus).

Nutzen Sie eine chronologische Tabelle der literarischen Epochen und ihrer wichtigsten Schriftsteller, um eine interaktive Zeitleiste zu erstellen.

Fügen Sie wichtige historische Ereignisse sowie literarische Werke, die in dieser Zeit entstanden sind, hinzu.

Finden Sie Illustrationen, Fotos oder Dokumente, um die Informationen zu veranschaulichen.

Продовжуючи тему розвитку цифрових навичок, пропонуємо наступне завдання:

Aufgabe: Literaturblog „Gemeinsam lesen“

Erstellen Sie einen Blog auf einer Plattform wie WordPress oder Blogger.

Wählen Sie ein literarisches Werk oder einen Autor zur Analyse aus.

Schreiben Sie einen Artikel oder eine Rezension, indem Sie den soziokulturellen Kontext berücksichtigen.

Laden Sie Ihre Kommilitonen ein, Kommentare zu hinterlassen und die Beiträge zu diskutieren.

Подібні завдання сприятимуть розвитку навичок письма, критичного мислення, аналізу та інтерпретації автентичних творів у міжкультурному аспекті, стимулюватимуть до обговорення літературних творів та їхньої багатоманітності культурного простору у цифровому середовищі, формуватимуть соціокультурний світогляд на основі духовних цінностей, толерантності, поваги до різних мов, культур і традицій.

Висновки. Сучасні соціокультурні зміни, що відбуваються в суспільстві, значно впливають на освітній процес, стимулюючи його постійне оновлення, удосконалення, а також надаючи підґрунтя для його модернізації. Відповідно до цього відбувається формування соціокультурної компетентності здобувачів у процесі вивчення іноземної мови та літератури шляхом розвитку творчого мислення, міжкультурної комунікації, толерантності, здатності адаптуватися до різноманітних соціокультурних ситуацій і активно взаємодіяти у глобалізованому світі, використовуючи інноваційну діяльність та власне прийняття рішень і відповідальність за них. Таким чином, соціокультурна компетентність стає невід'ємною частиною сучасної освіти, що сприяє гармонійному розвитку особистості та її успішній інтеграції у полікультурне середовище. Успішне формування соціокультурної компетентності залежить від систематичного виконання вправ і завдань, які сприяють розвитку різних навичок, а саме: формуванню позитивного ставлення до культури, аналізу соціокультурних подій, розвитку асоціативних умінь та критичному мисленню, а також ефективному використанню іншомовного матеріалу для висловлення власних думок та оцінки подій іншомовної культури.

Список використаних джерел

- Басай, Н. (2018). Розвиток соціокультурної компетентності учнів початкової школи на уроках іноземної мови. *Педагогічні обрії*. № 5-101. С. 10–17.
- Березенська, Л., & Сиваєва, Н. (2008). Як сформувати лексичну складову соціолінгвістичної компетенції: алгоритм для вчителя. *Іноземні мови в навчальних закладах*. № 1. С. 118–120

References

- Basai, N. (2018). Development of sociocultural competence of primary school students in foreign language lessons. *Pedahohichni obrii*, (5-101). Pp. 10-17. [in Ukrainian]
- Berezenska, L., & Sivaieva, N. (2008). How to form the lexical component of sociolinguistic competence: An algorithm for the teacher. *Inozemni movy v navchalnykh zakladakh*, (1). Pp. 118-120. [in Ukrainian]

- Бігич, О.Б., Бориско, Н.Ф., & Борецька, Г.Е. (2013). *Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів*. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с
- Бондар, Т.І. (2020). Генеза поняття «Соціокультурна компетентність». *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. № 71. Т. 1. С. 24–30.
- Максимець, М. (2006). Формування соціокультурної компетенції у процесі вивчення іноземної мови. *Вісник Львівського університету*. Серія педагогічна. Вип. 21. С. 211–218.
- Процюк, І.Є. (2016). Формування соціокультурної компетентності особистості в науковій літературі. *Педагогічні науки*. Випуск 3 (85). С. 108–112. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/22239/1/21.pdf>
- Скрипник, Н.І. (2019). Соціокультурна компетентність як складова підготовки фахівців у вищому навчальному закладі. *Науковий журнал Львівського державного університету безпеки життєдіяльності «Львівський філологічний часопис»*. № 6. С. 186–191.
- Смірнова, Л. (2012). Методичні аспекти формування соціокультурної компетентності майбутнього учителя іноземної мови. *Наукові записки*. Серія: Філологічні науки (мовознавство). Вип. 104 (2). Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, С. 410–416.
- Топчий, Л.С. (2014). Соціокультурна компетентність у структурі професійної компетентності майбутніх учителів-філологів. *Наука і освіта*. № 10. С. 198–203.
- Фоменко, Т. (2014). Визначення поняття «соціокультурна компетентність» у сучасній парадигмі вищої освіти. *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи*. Харків. Вип. 42. С. 149–156.
- Шехавцова, С.О. (2018). *Соціокультурні технології викладання іноземних мов: навч.-метод. посіб. для магістрантів закладів вищої освіти*. Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Полтава: Вид-во ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». 117 с.
- Annex to the Proposal for a Council Recommendation on Key Competences for Lifelong Learning. URL: <https://is.gd/CANrvz>
- Bihych, O.B., Borysko, N.F., & Boretska, H.E. (2013). *Methods of teaching foreign languages and cultures: Theory and practice: A textbook for students of classical, pedagogical, and linguistic universities* (S. Yu. Nikolaieva, Ed.). Kyiv: Lenvit. P. 590. [in Ukrainian]
- Bondar, T.I. (2020). Genesis of the concept "Sociocultural competence". *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh*, № 71. Issue 1. Pp. 24-30. [in Ukrainian]
- Maksymets, M. (2006). Formation of sociocultural competence in the process of learning a foreign language. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriiia pedahohichna*. № 21. Pp. 211-218. [in Ukrainian]
- Protsiuk, I.Ye. (2016). Formation of sociocultural competence of an individual in scientific literature. *Pedahohichni nauky*. № 3 (85). Pp. 108-112. Retrieved from <http://eprints.zu.edu.ua/22239/1/21.pdf> [in Ukrainian]
- Skrypyuk, N.I. (2019). Sociocultural competence as a component of specialist training in higher education. *Lvivskiyi filolohichnyi chasopys*. № 6. Pp. 186-191. [in Ukrainian]
- Smirnova, L. (2012). Methodological aspects of forming sociocultural competence of future foreign language teachers. *Naukovi zapysky. Seriiia: Filolohichni nauky (movoznavstvo)*, № 104 (2). Pp. 410-416. [in Ukrainian]
- Topchii, L.S. (2014). Sociocultural competence in the structure of professional competence of future philology teachers. *Nauka i osvita*. № 10. Pp. 198-203. [in Ukrainian]
- Fomenko, T. (2014). Defining the concept of "Sociocultural competence" in the modern paradigm of higher education. *Zasoby navchalnoi ta naukovo-doslidnoi roboty*. № 42. Pp. 149-156. [in Ukrainian]
- Shekhavtsova, S.O. (2018). Sociocultural technologies of teaching foreign languages: A study guide for master's students of higher education institutions. *Poltava: Vyd-vo VNZ Ukkoopspilky "Poltavskiyi universytet ekonomiky i torhivli"*. 117 p. [in Ukrainian]
- Annex to the Proposal for a Council Recommendation on Key Competences for Lifelong Learning. URL: <https://is.gd/CANrvz> [in English]

Відомості про авторів:

Надольська Юлія Анатоліївна

yuliya.nadolskay@ukr.net

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Наукове Містечко, вулиця, 59, Запоріжжя,
Запорізька обл., 69000, Україна

Єпіфанцева Лариса Анатоліївна

larisa.epifanceva@outlook.com

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Наукове містечко, вулиця 59, Запоріжжя,
Запорізька обл. 69000, Україна

Єгорова Юлія Миколаївна

Yegorova_Yuliya@mspu.edu.ua

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Наукове містечко, вулиця 59, Запоріжжя,
Запорізька обл. 69000, Україна

doi: 10.33842/22195203-2024-2-33-197-202

Матеріал надійшов до редакції 24. 11. 2024 р.

Прийнято до друку 15. 12. 2024 р.

Information about the authors:

Nadolska Yuliia Anatoliivna

yuliya.nadolskay@ukr.net

Bogdan Khmelnytsky Melitopol
State Pedagogical University
Scientific Town, Street 59, Zaporizhzhia,
Zaporizhzhia region, 69000, Ukraine

Yepifantseva Larysa Anatoliivna

larisa.epifanceva@outlook.com

Bogdan Khmelnytsky Melitopol
State Pedagogical University
Scientific Town, Street 59, Zaporizhzhia,
Zaporizhzhia region, 69000, Ukraine

Yegorova Yuliia Mykolaivna

Yegorova_Yuliya@mspu.edu.ua

Bogdan Khmelnytsky Melitopol
State Pedagogical University
Scientific Town, Street 59, Zaporizhzhia,
Zaporizhzhia region, 69000, Ukraine

doi: 10.33842/22195203-2024-2-33-197-202

Received at the editorial office 24. 11. 2024.

Accepted for publishing 15. 12. 2024.